

BIZTOSÍTÓ VEZETŐ AKTUÁRIUSÁNAK ENGEDÉLYEZÉSE

I. Az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9. § (1) bekezdés a) aa) alpontjában és b) pontjában foglaltak, az elektronikus ügyintézés részletszabályairól szóló 451/2016. (XII. 19.) Korm. rendelet 17. § (1) és 19. § (1) bekezdésében, valamint a Magyar Nemzeti Bank előtti egyes hatósági ügyekben az elektronikus kapcsolattartás szabályairól szóló 36/2017. (XII. 27.) MNB rendelet (Rendelet) 3. § (1) bekezdésében előírtak alapján a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény (Mnbtv.) 58. § (2) bekezdése alapján az elektronikus kapcsolattartásra kötelezett gazdálkodó szervezet és a kérelmező (ügyfél) jogi képviselője – a kérelmét, bejelentését vagy egyéb beadványát az MNB elektronikus ügyintézését biztosító információs rendszerében (ERA rendszer) elérhető, az adott beadvány céljára eljárásra rendszeresített elektronikus úrlapon, az abban meghatározott módon és tartalommal, a jogszabályban előírt melléklet, illetve az MNB által előírt egyéb dokumentumok egyidejű feltöltésével nyújtja be.

Az engedélyezési eljárásokban a kérelmeket, bejelentéseket az MNB honlapján, az ERA felületen az *E-ügyintézés Engedélyezés* szolgáltatáson belül található elektronikus úrlapokon kell benyújtani, a mellékletek hiteles elektronikus másolatának csatolásával. Az MNB döntései, hiánypótlási felhívásai, tájékoztatásai és egyéb közlései a kézbesítési tárhelyen való elhelyezéssel kerülnek kézbesítésre a pénzügyi szervezetek, illetve jogi képviselőik részére.

A biztosító vezető aktuáriusának engedélyezése iránt benyújtott kérelem benyújtásához az *E-ügyintézés – Engedélyezés* szolgáltatáson belül a Biztosítási piac/Biztosítók/Személyi engedélyezés menüpontja alatt elérhető „Biztosító vezető állású személye, egyéb vezetője foglalkoztatásának, megbízásának, illetve kinevezésének, megválasztásának engedélyezése iránti kérelem” elnevezésű BIZSZ_1015_v2 számú elektronikus úrlap használata szükséges.

Az elektronikus ügyintézéssel, valamint az engedélyezési eljárásban csatolandó mellékletek (elektronikus dokumentumok) előterjesztésével kapcsolatban az MNB honlapján tájékoztató anyagok is rendelkezésre állnak:

<https://www.mnb.hu/letoltes/tajekoztatas-az-e-ugyintezesrol-az-mnb-elotti-engedelyezesi-eljarasokban-1.pdf>

Az engedélyezési eljárások egyes vonatkozásaihoz kapcsolódó további tájékoztatók az alábbi menüpontban érhetők el: <https://www.mnb.hu/felugyelet/engedelyezes-es-intezmenyfelugyeles/engedelyezes/tajekoztatok> ;

II. A biztosítási tevékenységről szóló 2014. évi LXXXVIII. törvény (Bit.) 55. § (1) bekezdés a) pontjának megfelelően a biztosító és a viszontbiztosító a tevékenysége folytatásához köteles – egyéb vezetőnek minősülő – vezető aktuáriust foglalkoztatni.

Nem kell alkalmazni egyéb vezetőt – így vezető aktuáriust sem – a fióktelep formában működő biztosítónál, ide nem értve a harmadik országbeli biztosító magyarországi fióktelepét. (Bit. 55. § (2) bekezdés)

Az egyéb vezető – így a vezető aktuárius – legfeljebb két biztosítónál tölthet be egyéb vezetői pozíciót. (Bit. 56. § (2) bekezdés)

Egyéb vezetőnek nem nevezhető ki és nem választható meg a büntetőeljárás jogerős befejezéséig az a személy, akivel szemben:

- vádemelésre került sor a 2013. június 30-ig hatályban volt, a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény XV. fejezetének VII. és VIII. címében, XVII. és XVIII. fejezetében, vagy a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.) XXVII. vagy XXXV-XLIII. Fejezetében meghatározott bűncselekmény miatt, vagy
- külföldön az illetékes hatóság részéről vádemelésre került sor olyan bűncselekmény miatt, amely az 1978. évi IV. törvény XVII. vagy XVIII. fejezete szerint 2013. június 30-ig büntetendő volt, vagy a Btk. XXXV-XLIII. Fejezetében foglaltak szerint büntetendő. (Bit. 53. § (4) bekezdés)

Amennyiben a fenti körülmények már foglalkoztatott egyéb vezető vonatkozásában következnek be, akkor a büntetőeljárás jogerős befejezéséig az egyéb vezetői tisztségéhez kapcsolódó feladatai általa történő ellátását fel kell függeszteni. (Bit. 56. § (1)-(2) bekezdés, 53. § (4)-(5) bekezdés)

III. Vezető aktuáriusként – a Bit. 56. § (1) bekezdése alapján – az a személy foglalkoztatható, akinek személyét a foglalkoztatás kezdetének tervezett időpontját harminc nappal megelőzően a biztosító vagy a viszontbiztosító az MNB-nek bejelentette, és az MNB a foglalkoztatást engedélyezte. Az erre irányuló úrlapon benyújtott kérelemhez – a biztosítási törvény vonatkozó előírásaira (Bit. 55-56. §, 57. §, 252. §) is figyelemmel – a következőket szükséges mellékelni:

1. Kilencven napnál nem régebbi hatósági erkölcsi bizonyítvány eredeti vagy közokirat kiállítására jogosult vagy arról hiteles másolat kiállítására jogosult személy által készített elektronikus másolata, amely igazolja, hogy az engedélyeztetni kívánt személy (**Jelölt**) büntetlen előéletű, nem áll közügyektől eltiltás, foglalkozástól vagy tevékenységtől eltiltás hatálya alatt. *(Bit. 57. § (1) bekezdés c) pontja)*

2. Az alábbi szakmai követelmények teljesülését igazoló dokumentumok:

- a) a Jelölt biztosításmatematikai (aktuáriusi) – így különösen közgazdasági vagy pénzügyi szak aktuárius főszakirányán, matematikus vagy alkalmazott matematikus szak aktuárius és pénzügyi matematika szakirányán, biztosítási és pénzügyi matematika mesterszak aktuárius szakirányán, vagy posztgraduális aktuárius szakon szerzett – végzettséggel, vagy
- b) a Jelölt szakirányú felsőfokú – így különösen természettudományi, informatikai, gazdaságtudományi, műszaki képzési területen szerzett egyetemi vagy mesterfokozatú – végzettséggel és legalább öt éves vezető aktuáriusi vagy tízéves aktuáriusi munkakörben szerzett szakmai gyakorlattal rendelkezik.

A végzettség esetében az azt igazoló dokumentumok (oklevél, diploma) közokirat kiállítására jogosult vagy arról hiteles másolat kiállítására jogosult személy által készített elektronikus másolati példányát szükséges mellékelni a kérelemhez. *(Bit. 57. § (1) bekezdés a) pontja és (2) bekezdése)*

3. A szakmai gyakorlat igazolására alkalmas okirat (például munkáltatói igazolás, munkaszerződés, munkaköri leírás, kinevezés), amely alapján egyértelműen megállapítható a szakmai gyakorlat kezdő és befejező időpontja, valamint a gyakorlatot megalapozó tevékenység, jogviszony jellege, illetve az ilyen jogviszony keretében a Jelölt által ellátott feladatok köre. *(Bit. 57. § (1) bekezdés b) pontja)*

Szakmai gyakorlattal kapcsolatos követelmények: legalább öt éves, biztosítónál vagy viszontbiztosítónál, pénzügyi felügyeletet ellátó szervezetnél, a biztosítók, az aktuáriusok vagy biztosításközvetítők szakmai érdekvédelmi szervénél, biztosításközvetítői tevékenységet folytató gazdálkodó szervezetnél, biztosító könyvvizsgáló cégénél szerzett aktuáriusi szakmai gyakorlat.

A szakmai gyakorlat befejezése nem eshet a vezető aktuárius foglalkoztatásának kezdetét tíz évvel megelőző időpontnál korábbi időpontra. *(Bit. 57. § (3) bekezdés)*

4. A Jelölt szakmai alkalmasságának és üzleti megbízhatóságának igazolására szolgáló, megfelelően kitöltött és aláírt kérdőív. *(Bit. 57. § (1) bekezdés d) pontja)*

A kérdőív formanyomtatványa az MNB honlapján a következő útvonalon érhető el:

Felügyelet / Engedélyezés és intézményfelügyelés / Engedélyezés / Személyi engedélyek / Formanyomtatványok / Jó üzleti hírneves kérdőívek¹

Az alkalmazandó formanyomtatvány címe: „*Kérdőív biztosító egyéb vezetőjének jelölt természetes személy részére a biztosítási tevékenységről szóló 2014. évi LXXXVIII. törvény 4. § (1) bekezdés 90. pontjában és 69. §-ában meghatározott szakmai alkalmasság és üzleti megbízhatóság megállapításához*”.

A szakmai alkalmassággal és üzleti megbízhatósággal kapcsolatban további információ („*Szakmai alkalmasság és üzleti megbízhatóság (Bit.)*”³, „*Tájékoztató a jó üzleti hírnév megítélésének szempontrendszeréről és annak gyakorlati alkalmazásáról*”⁴) található az MNB honlapjának következő menüpontjában:

Felügyelet / Engedélyezés és intézményfelügyelés / Engedélyezés / Gyakran ismételt kérdések

5. A Jelölt munkaviszony keretében történő foglalkoztatásának igazolása (például munkaszerződés, a biztosító vagy viszontbiztosító által kiállított munkáltatói igazolás). *(Bit. 57. § (1) bekezdés e) pontja)*

¹ <https://www.mnb.hu/felugyelet/engedelyezes-es-intezmenyfelugyeles/engedelyezes/formanyomtatványok>

² https://alk.mnb.hu/bal_menu/formanyomtatványok/urlapok_kivalasztasa/szerkeszto?id=504&version=0&chid=15

³ <https://www.mnb.hu/letoltes/szakmai-alkalmassag-es-uzleti-megbizhatosag-3.pdf>

⁴ <http://www.mnb.hu/letoltes/tmpc812-tmp-12233381.pdf>

A kisbiztosító-egyesület a vezető aktuáriust megbízási jogviszony keretében is foglalkoztathatja, vagy a vezető aktuárius tevékenysége ellátásával más – az ilyen tevékenység ellátására előírt (a fenti pontokban szereplő dokumentumokkal igazolható) követelményeknek megfelelő személlyel rendelkező – szervezetet is megbízhat (*Bit. 233. § (1) bekezdés*). Ebben az esetben a megbízási jogviszony fennállását igazoló dokumentumot (például megbízási szerződést, a biztosító vagy viszontbiztosító által a megbízásról kiállított igazolást, nyilatkozatot) szükséges mellékelni a kérelemhez.

6. A kérelmező biztosító vagy viszontbiztosító nyilatkozata arról, hogy az engedély kiadása érdekében szükséges minden lényeges tény és adatot közölt az MNB-vel. (A nyilatkozat megtehető a kérelem úrlapon.) (*Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 59. § (2)*)

7. A kérelmező biztosító vagy viszontbiztosító nyilatkozata arról, hogy a Jelölt tekintetében elvégezte a jogszabályoknak, illetve a szakmai alkalmasságra és az üzleti megbízhatóságra vonatkozó szabályzatoknak megfelelően elvégzett szakmai alkalmassági és üzleti megbízhatósági követelmények értékelését. (*Bit. 57. § (1) bekezdés d) pont, 252. § (1) bekezdés a) és c) pont, 253. § (1)-(2) bekezdés*)

Ennek keretében – egyebek mellett – szükséges az alábbi eljárások ismertetése, amennyiben a Jelölt vonatkozásában volt ilyen:

- azon értékelési eljárások leírása, amelyeket az Európai Unió tagállamainak felügyeleti hatóságai folytattak le a Jelölt szakmai alkalmasságával és üzleti megbízhatóságával kapcsolatban (megjelölve a tagállamot, a felügyeleti hatóság nevét, valamint az eljárás időpontját),
- amennyiben a Jelölt vonatkozásában benyújtott engedélyezési eljárás iránti kérelmet az illetékes hatóság korábban elutasította,
- amennyiben bármely hatóság, vagy szervezet a Jelölt tevékenység-végzéshez vagy tisztségviseléshez való jogát bármely módon kizárta vagy korlátozta.

A Bit. 54. § (1) bekezdés b) pontja előírja, hogy biztosítónál vezető állású személy kizárólag olyan személy lehet, aki szakmai alkalmassággal és üzleti megbízhatósággal rendelkezik. A Bit. 252. § (1) bekezdés a) és c) pontjai szerint a vezető állású személy engedélyezésére irányuló kérelemhez mellékelni kell az 54. § (1) bekezdésben meghatározott követelmények fennállását igazoló dokumentumokat, illetve a szakmai alkalmasságot és üzleti megbízhatóságot alátámasztó tények fennállását igazoló dokumentumokat a 69. §-ban meghatározott követelmények figyelembevételével.

A Szolvencia II Irányelv kiegészítéséről szóló 2015/35/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet (**Rendelet**) 258. cikk (1) bekezdés d) pontja alapján a biztosítónak gondoskodnia kell arról, hogy az igazgatási, irányító vagy felügyelő testület minden egyes tagja rendelkezzen a rábízott feladat elvégzéséhez szükséges képzettséggel, szakértelemmel, gyakorlattal és szakmai tapasztalattal.

A Rendelet 273. cikk (1) bekezdése értelmében a biztosító vagy viszontbiztosító dokumentált szabályzatokat és megfelelő eljárásokat hoz létre, valósít meg és tart fenn annak biztosítása érdekében, hogy a vállalkozást ténylegesen vezető vagy más kiemelten fontos feladatkört ellátó személyek a Szolvencia II Irányelv 42. cikkének megfelelően mindenkor szakmailag alkalmasak és üzletileg megbízhatóak legyenek. Az igazgatási, irányító vagy felügyelő testület tagjai szakmai alkalmasságának értékelésekor – a Rendelet 273. cikk (3) bekezdésének megfelelően – figyelembe kell venni az egyes tagok számára kijelölt feladatokat, gondoskodva a képzettségek, tudás és meghatározó tapasztalatok megfelelő sokféleségéről a vállalkozás szakszerű irányítása és felügyelete érdekében.

Figyelemmel a Rendelet 273. cikk (2)-(3) bekezdéseiben, illetve az Európai Biztosítás- és Foglalkoztatóinyugdíj-hatóság által kiadott, „Az irányítási rendszerre vonatkozó iránymutatások” (**Iránymutatások**) 11-13. iránymutatásaiban foglaltakra, a szakmailag alkalmasság értékelése kiterjed az adott személy szakmai és hivatalos képzettségének, tudásának és a biztosítási szektorban vagy más pénzügyi ágazatban vagy egyéb üzletágakban szerzett tapasztalatainak értékelésére, és figyelembe veszi az adott személyre rótt feladatokat, valamint – ahol meghatározó – az adott személy biztosítási, pénzügyi, számviteli, aktuáriusi és vezetői ismereteit. A fentiek teljesítése során a biztosítónak a szakmai alkalmasság értékelésekor – többek között – gondoskodnia kell arról, hogy a biztosítót ténylegesen vezető és más kiemelten fontos feladatkört ellátó személyeknél figyelembe vegye az egyénekre ruházott kötelezettségeket, biztosítva a kellő összetételű képzettséget és tudást, a megfelelő tapasztalatot a biztosító szakszerű vezetéséhez és ellenőrzéséhez. A biztosítót ténylegesen vezető vagy más kiemelten fontos feladatkört ellátó személyek szakmai alkalmassága és üzleti megbízhatósága tekintetében a biztosítónak értékelési eljárásokat és azokat rögzítő szabályzatot kell kialakítania.

A biztosítók és viszontbiztosítók irányítási rendszeréről szóló 4/2016. (VI.06.) MNB ajánlás (**Ajánlás**) 11. pontja – összhangban az Iránymutatások 11. iránymutatásában foglaltakkal – szerint a biztosító „gondoskodik arról, hogy a biztosító igazgatási, irányító vagy felügyelőtestületének tagjai, a más kiemelten fontos feladatkört ellátó személyek szakmailag alkalmasak, figyelembe veszik a felelős személyekre ruházott kötelezettségeket, mindezzel biztosítva, hogy a biztosító vezetése kellő összetételű, képzettségű és tudású, valamint megfelelő tapasztalatú, egyúttal képes szakszerűen ellenőrizni a biztosító tevékenységét”. A biztosító igazgatási, irányító vagy felügyelő testülete tagjainak a megfelelő képzettséggel, tapasztalattal és tudással kell rendelkeznie, és a kollektív kompetenciák legalább az alábbiakat fedik le:

- (a) biztosítási és pénzügyi piacok;
- (b) üzleti stratégia és üzleti modell;
- (c) irányítási rendszer;
- (d) pénzügyi és aktuáriusi elemzés;
- (e) szabályozási keret, követelmények.

Az Ajánlás 15. pontjának megfelelően az MNB elvárja, hogy az Európai Biztosítás- és Foglalkoztatóinyugdíj-hatóság által kiadott, „Az irányítási rendszerre vonatkozó iránymutatások”⁵ alapján megadott, és az annak „Minimum information to be provided to the supervisory authority concerning the fit & proper assessment” című technikai mellékletében⁶ szereplő információkról a biztosító értesítse, illetőleg ezeket az információkat nyújtsa be az MNB számára.

Frissítve 2019. március

⁵ https://eiopa.europa.eu/GuidelinesSI/EIOPA_Guidelines_on_System_of_Governance_HU.pdf

⁶ <https://eiopa.europa.eu/GuidelinesSI/Guidelines%20on%20System%20of%20Governance%20Technical%20Annex.pdf>